ئەرەب خەلق چۆچەكلىرى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئەرەب خەلق چۆچەكلىرى

تەرجىمە قىلغۇچى: ئابلىمىت ئىمىن

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

بۇ كىتاب جۇڭگو خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى نەشرىياتىنىڭ 1982 ـ يىل 3 ـ ئاي 1 ـ نەشرى، 1982 ـ يىل 3 ـ ئاي 1 ـ باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据中国民间文学出版社 1982 年 3 月第 1 版，1982 年 3 月第 1 次印刷版本翻译出版。

مەسئۇل مۇھەررىر: ئازات ئالماس
تېخرېداكتور: ياسىن تۇردى

ئەرەب خەلق چۆچەكلىرى

تەرجىمە قىلغۇچى: ئابلىمىت ئىمىن

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى № 348)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ «قەشقەر گېزىتى» باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 787×1092 مىللىمېتىر 1/32
باسما تاۋىقى: 8.25 قىستۇرما ۋارىقى: 2
1986 ـ يىل 3 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
1998 ـ يىل 9 ـ ئاي 4 ـ بېسىلىشى
تىرازى: 12.801 — 17.800
ISBN7 — 228 — 04738 — 9/I.1765
باھاسى: 10.00 يۈەن

责任编辑：阿扎提·阿里玛斯
技术编辑：亚生·吐尔迪

樱桃树 （阿拉伯民间故事）（维吾尔文）
阿不力米提·伊明　译

新 疆 人 民 出 版 社 出 版
（乌鲁木齐市解放南路348号　邮政编码830001）
新疆新华书店发行
新疆喀什日报社印刷厂印刷
787×1092毫米　32开本　8.25印张 2插页
1986年3月第1版　1998年9月第4次印刷
印数·12,801—17,800

ISBN7－228－04738－9/I·1765　定价:10.00元

مۇندەرىجە

كەنجى شاھزادە بىلەن ئەجدىھا قىز 1

پادىشاھنىڭ مۈشۈكى ۋە شام 16

ئوقۇغان بالا 26

پادىشاھنىڭ بىلىندۈرمەي كۆزدىن كەچۈرۈشى 30

پادىشاھنىڭ ئېتى 37

تۇلپار بىلەن شاھزادە 42

پادىشاھ ۋە قۇشلار تىلىنى بىلىدىغان ئادەم 58

پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ يالغۇز قىزى 69

مېھرىبان ئارال 79

پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ جىمغۇر قىزى 94

ئاق قۇ پەرىزات 111

قىزىلگۈل مەلىكە 124

بېشىغا كۈن چۈشكەن شاھزادە 132

گىلاس دەرىخى 146

يالماۋۇز ۋە سۈتچى قىز 155

يالغان سۆز 161

ناخشا ئېيتالايدىغان شاراب 167

دېھقان بىلەن خانىش 172

ئىخلاسمەن ھەسەن 185

ئاۋىدىستادې بىلەن كەنجى قىز 194

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

ئەينەكنىڭ ئىچى ۋە تېشىدا 209
ئەبۇسالامنىڭ خوتۇنى 213
هامال ۋە ئەقىللىق خوتۇن توغرىسىدا هېكايە 219
ئەقىللىق قۇش ئەنقا 229
بىر تۇغقان قېرىنداشلار 243
تۇلكە، شىر ۋە بۆرە 258

كەنجى شاھزادە بىلەن ئەجدىھا قىز

(لىۋىيە)

رىۋايەت قىلىنىشىچە، بۇرۇنقى زاماندا مۇھەممەت دېگەن پادىشاھ ئۆتكەنىكەن. ئۇنىڭ ئۈچ ئوغلى بار بولۇپ، تۇنجىسىنىڭ ئىسمى ھۆسەيىن، ئوتتۇرانچىسىنىڭ ئىسمى ھەسەن، كەنجىسىنىڭ ئىسمى ئەلى ئىكەن. ئۇلار ئوقۇشنى تاماملىغاندىن كېيىن، قىلىچۋازلىقتا تەربىيە ئېلىپ ۋايىغا يېتىپتۇ. بىر كۈنى پادىشاھ ئۇلارنى ئالدىغا چاقىرىپ:

— مېنىڭ چاچ - ساقاللىرىمغائاق كىردى، يېشىم ئاتمىشتىن ھالقىپ قالدى، ئارمانغا چۈشلۈق دەرمانىمۇ قالمىدى. ئىشقىلىپ، ھامىنى بىر كۈنى ئالەمدىن ئۆتىمەن، سىلەردىن بىرىڭلار مېنىڭ شاھلىق ئورنۇمغا ۋارىسلىق قىلىپ، پادىشاھ بولۇشۇڭلار لازىم. پادىشاھلىق ئورنۇغا ۋارىسلىق قىلىشقا قايسىڭلارنىڭ ئەڭ مۇۋاپىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىش ئۈچۈن سىلەرنى سىناپ كۆرمەكچىمەن. ھازىر سىلەر ئايرىم - ئايرىم سەپەرگە چىقىڭلار، سەپەر جەريانىدا ئۇچراتقان ئېسىل نەرسىلىرىڭلارنى بىللە ئالغاچ كېلىڭلار، شۇ چاغدا مەن ئەڭ ئاخىرقى قارارنى چىقىرىمەن. سىلەر ئاتلىنىق سەپەرگە چىقىڭلار! سىلەرنى خۇداغا تاپشۇردۇم! — دەپتۇ.

تۇنجى شاھزادە ھۆسەيىن ئاتنى ئەكىلىپ ئىگەرلەپتۇ ۋە چاكارلىرىغا يۇك - تاق، چېدىر، تۇرمۇشقا كېرەكلىك نەرسىلەرنى تەييارلاپ سەپەرگە چىقىشقا بۇيرۇق بېرىپتۇ. ئۇ، دۇنيانىڭ ھەممە جايلىرىنى ئايلىنىپتۇ. ئاخىرى ماڭە - ماڭە ئاراپات تېغىغا يېتىپ

كەپتۇ. ئۇلار شۇ كۈنى كېچىسى چېدىرلىرىنى تىكىپ، تاغ باغرىدا تۈنەپتۇ. يېرىم كېچە بولغاندا بىر ئالۋاستى ئۆڭكۈردىن چىقىپ ۋارقىرىغىنىچە ھۇسەيىننى ئويغىتىپ، ئۇنىڭ بىلەن سالاملىشىپتۇ. تۈنجى شاھزادە بەھەيۋەت ھەم قورقۇنچلۇق بىر ئالۋاستىنىڭ يېنىدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ قورقۇپ كېتىپتۇ. لېكىن، ھېلىقى ئالۋاستى ئۇنىڭ قورقۇپ كەتمەسلىكىنى ئېيتىپ:

— ھەي مۇھەممەتنىڭ ئوغلى، بۈگۈن كەچ سەن ماڭا مېھمان، مەن ئۆز مېھمىنىمغا زىيانكەشلىك قىلمەنمۇ؟ مەن سىلەرگە قوي سويۇپ بېرەلمىدىم، بۇنىڭ ئۈچۈن كەچۈرۈم سورايمەن. لېكىن، مەن ئۆز ئالتۇنلىرىمدىن سىلەرنى تەڭ بەھرىمەن بولۇشقا تەكلىپ قىلىمەن. چۈنكى بۇ تاغدا ئالتۇن دېگەن كۆمۈلۈپ يېتىپتۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مەن بۇ يەرگە قارايمەن. شۇڭا سەن چاكارلىرىڭنى ئىشقا سېلىپ، ئات - ئۇلاقلىرىڭ كۆتۈرەلىگەنچە ئېلىۋالساڭ بولىدۇ، — دەپتۇ.

ئالۋاستى سۆزلەپ بولۇپ، تۈنجى شاھزادىنى تاغقا باشلاپ كېلىپ ئۇنىڭغا بىر دەرۋازا بىلەن ئۆڭكۈرنى ۋە ئالتۇن بىلەن لىق تولغان بىر نەچچە غارنى كۆرسىتىپ قويۇپتۇ. شۇنىڭ بىلەن، تۈنجى شاھزادە ئۆز چاكارلىرىنى چاقىرىپ كېلىپ ئۇلارغا يۈك - تاقلارنىڭ ھەممىسىنى تاشلىۋېتىپ، تۆگە، ئېشەك ۋە ئاتلارغا ئالتۇن ئارتىشنى بۇيرۇپتۇ.

ھەممە ئىش تۈگىگەندىن كېيىن، تۈنجى شاھزادە «ئەمدى مەن دادامنىڭ شاھلىق ئورنىغا ۋارىسلىق قىلىدىغان بولدۇم، ئۇكىلىرىمنىڭ مۇنچىۋالا كۆپ بايلىقلارنى تېپىپ كېلىشى ناتايىن!» دەپ ئويلاپتۇ ۋە خۇشاللىقتىن دۆلىتىگە قايتىش توغرىسىدا چاكارلىرىغا بۇيرۇق بېرىپتۇ.

ئەمدى گەپنى ئوتتۇرانچى شاھزادە ھەسەندىن ئاڭلايلى. تۈنجى

شاھزادە يولغا چىققان كۈنى ئۇمۇ دۆلىتىدىن يولغا چىقىپتۇ. چاكار، لەشكەر، خىچىر، ئات ۋە تۆگىلىرى بىلەن دۇنيانىڭ ھەممە جايلىرىنى ئايلىنىپ چىقىپ، ئاخىرى ئاراپات تېغىغا يېتىپ كەپتۇ. ئۇ تاغ باغرىدا ئاكىسىنىڭ تاشلىۋەتكەن چېدىر ۋە يۇك - تاقلىرىنى كۆرۈپ: «ئاكام بىرەر خېيىم - خەتەرگە يولۇقۇپ قالغان ئوخشىمامدۇ؟ بولمىسا، نېمە دەپ چېدىر، يۇك - تاقلارنى تاشلىۋېتىدۇ؟» دەپ ئەجەبلىنىپتۇ. ئۇ چاكار ۋە لەشكەرلىرىگە مۇشۇ يەرگە چېدىر تىكىپ تۇنەشنى، ئاكىسىنىڭ زادى قانداق بەختسىزلىككە ئۇچرىغانلىقىنى بىلىپ باقماقچى ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇرۇپتۇ.

ئوتتۇرانچى شاھزادە تازا قىزىق چۈش كۆرۈۋاتقاندا، ھېلىقى ئالۋاستى يەنە ئۆڭكۈردىن چىقىپ كەپتۇ ۋە شاھزادىنى ئويغىتىپ ئەھۋال سوراپتۇ. ئوتتۇرانچى شاھزادە بەھەيۋەت ۋە قورقۇنچلۇق بىر ئالۋاستىنىڭ يېنىدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، قورقىنىدىن ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ كېتىپتۇ. لېكىن، ئالۋاستى ئۇنى قورقماسلىققا دەۋەت قىلىپ:

— ھەي، مۇھەممەتنىڭ ئوغلى. سەن مېنىڭ مېھمىنىم، ئاكاڭمۇ بۇ يەردە مېھمان بولۇپ كەتتى. ئېيتقىنا قېنى، مەن ئۆز مېھمىنىمغا زىيانكەشلىك قىلامدىكەنمەن؟ مەن سىلەرنى قوي سويۇپ مېھمان قىلالمىغانلىقىمدىن ئەپسۇسلىنىۋاتىمەن. ئەمما، ئۆز ئالتۇنلىرىمدىن سىلەرنى تەڭ بەھرىمەن بولۇشقا تەكلىپ قىلىمەن. بۇ تاغدا ئالتۇن دېگەن دۆۋىلىنىپ يېتىپتۇ. مەن بۇنىڭ خوجىسى. سەن بۇ ئالتۇنلاردىن چامىڭ يەتكۈچە ئات - ئۇلاقلىرىڭغا ئارتىپ ئېلىپ كەتكىن! — دەپتۇ.

ئالۋاستى گېپىنى تۈگىتىپ ئوتتۇرانچى شاھزادىنى تاغقا باشلاپ كەپتۇ ۋە ئۇنىڭغا خۇددى ئاكىسىغا كۆرسەتكەندەك دەرۋازا، غار،

ئۆڭكۈرلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆرسىتىپتۇ.

ئوتتۇرانچى شاھزادە چاكارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا چېدىر، يۇك - تاقلارنى تاشلاپ تۆگە، ئېشەك، ئاتلارغا ئالتۇننى بولۇشىچە ئارتىشنى بۇيرۇپتۇ.

ھەممە ئىش تۈگىگەندىن كېيىن، شاھزادە دۆلىتىگە قايتىش ھەققىدە كارۋانلىرىغا بۇيرۇق بېرىپتۇ. بۇ چاغدا ئۇنىڭ كۆڭلىدە: «ئاتلىرىم بىلەن تۆگىلىرىمنىڭ ھەممىسىگە ئالتۇن ئارتتىم، تاغار-خورجۇنلىرىم ئالتۇنغا تولدى. بۇنىڭدىن ئارتۇق ئېلىشقا ئامال بولمىدى. مەن ئەڭ كۆپ ئالتۇن ئېلىپ بارىدىغان بولدۇم» دېگەن خىياللار كېچىپتۇ.

تۇنجى شاھزادە بىلەن ئوتتۇرانچى شاھزادە يولغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، كەنجى شاھزادە تاھارەت ئېلىپ، دۇئا - تىلاۋەت قىلىپ، ئاندىن سەپەر ھازىرلىقىنى قىپتۇ. ئەلىنىڭ چاكارلىرى ئۇنىڭدىن قانچىلىك ئات، تۆگە، ئېشەك ئېلىۋالىمىز، دەپ سورىغاندا، ئۇ:

— بىر بايتال ۋە بىر دانە خەنجەر بولسا بولدى. ئۆزۈم يالغۇز ئاتلىق سەپەر قىلىمەن. ماڭا چاكار ۋە كارۋان كېرەك ئەمەس! — دەپتۇ. بىر پەستىن كېيىن كەنجى شاھزادە ئەلى بايتىلىغا مىنىپ سەپەرگە ئاتلىنىپتۇ.

ئەلى مېڭىپتۇ - مېڭىپتۇ، ئاخىرى ئۇمۇ ئاراپات تېغىغا يېتىپ كەپتۇ. ئۇ، ئاكىلىرىنىڭ قونغان جايىدا يۇك - تاقلىرىنى تاشلاپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ ئەجەبلىنىپتۇ ۋە: «ئاكىلىرىم قانداق بىر بەختسىزلىككە ئۇچرىدىكىنا؟ بۇ نەرسىلەر ئۇلارنىڭغۇ! ئۇلارنىڭ چاكارلىرى بىلەن لەشكەرلىرىنىڭ ئۆلۈك - تىرىكىمۇ كۆرۈنمەيدىغۇ؟» دەپ ئويلاپتۇ. ئۇ شۇ خىياللار بىلەن بىردەم تۇرۇپتۇ - دە، جەڭ كىيىملىرىنى سالمايلا، داق يەردە يېتىپتۇ.

ئالدى بىلەن، ئۇخلاپ ئوبدان ئارام ئېلىۋېلىپ ئاندىن ئاكىلىرىنىڭ نېمە ۋەقەگە ئۇچرىغانلىقىنى ئېنىق بىلىپ باقماقچى بوپتۇ.

ھېلىقى ئالۋاستى تۈن كېچە بولغاندا يەنە ئۆڭكۈردىن چىقىپ ئەلنى ئويغىتىپ، ئۇنىڭ بىلەن تىچلىق - ئامانلىق سورىشىپتۇ. كەنجى شاھزادە قورقماقتا يوق، ئالۋاستى بىلەن سالام - سەھەت قىلىشىپ، ئۇنى قارشى ئالمىغانلىقىنى بىلدۈرۈپتۇ ۋە:

— ساڭا ياردەملىشمىدىغان بىرەر ئىش-كۈشۈڭ بارمىدى؟ — دەپ سوراپتۇ.

ئالۋاستى ئارقىدىنلا شۇنداق دەپتۇ:

— سەن بەك تۈزۈت قىلىۋاتىسەن، دۇنيادا نەدە مېھمان ئۆي ئىگىسىنى كۈتىدىغان ئىش بار؟ مەن سېنىڭ خىزمىتىڭدە بولۇشقا كەلدىم. چۈنكى سەن مېنىڭ مېھمىنىم! ئاكىلىرىڭمۇ بۇ يەردە مېھمان بولۇپ كەتكەنىدى. ئەپسۇس، مەن ئۇلارنى مال سويۇپ مېھمان قىلالمىدىم، لېكىن مەن ئۆز ئالتۇنلىرىمدىن سېنىمۇ ئاكىلىرىڭدەك خالىغانچە ئېلىۋېلىشىڭغا ئىجازەت بېرىمەن.

ئالۋاستى گېپىنى تۈگىتىپلا كەنجى شاھزادە ئەلنى ئالتۇنغا لىق تولغان غارغا باشلاپ كىرىپتۇ.

ھۆسەيىن بىلەن ھەسەننىڭ ئالغان ئالتۇنلىرى دېڭىزدىن بىر تامچە سۇ ئالغان ھېسابىدىكى بىر ئىش بولۇپ، غاردىكى ئالتۇنلارغا ھېچكىم قول تەگكۈزمىگەندەك شۇ پېتىچە ئىكەن.

كەنجى شاھزادە شۇ چاغدىلا ئاكىلىرىنىڭ نېمىشقا يوق - تاق ۋە چېدىرلىرىنى تاشلاپ كەتكەنلىكىنى بىلىپ:

— بىراق، — دەپ سۆز باشلاپتۇ ئالۋاستىغا، — مەن ئالتۇن ئالمايمەن. خەنجىرى بار ئادەم ئالتۇن لازىم قىلمايدۇ.

— ئۇنداق بولسا، — دەپتۇ ئالۋاستى ئارقىدىنلا، — بۇيرۇق بەر، سەن نېمە دېسەڭ شۇنى بېرەي! بېرىدىغان نەرسەمنىڭ كىچىكى

بىرەر قوي، چوڭى شاھلىق بولسۇن. مېنىڭ ھېلى سېنى ئالتۇنلاردىن خالىغانچە ئېلىۋال دېگىنىم، سېنى سىناش ئۈچۈن ئىدى. باياملقى ئاددىي سۆزۈڭدىن سېنىڭ ئالىيجاناب ئادەم ئىكەنلىكىڭنى بىلىپ يەتتىم. سەن ئاكىلىرىڭغا ئوخشاش ئۈنداق ئاچكۆزلەردىن ئەمەسكەنسەن. ئەمدى سەن كۆزۈڭنى يۇمۇپ تۇرۇپ مېنىڭدىن نېمە تەلەپ قىلىدىغانلىقىڭنى ئوچۇق دېگىن.

— مەن ھىجاز① شەھىرىدىكى پادىشاھنىڭ قىزىنى ئۆز ئەمرىمگە ئېلىش نىيىتىدىمەن. چۈنكى ئۇ يەتتە ئىقلىم بويىچە ئەڭ گۈزەل قىزلارنىڭ بىرى، — دەپتۇ كەنجى شاھزادە ئەلى كۆزىنى يۇمۇپ تۇرۇپ.

ئالۋاستى يەرنى بىر تېپىپتىكەن، گۈلدۈرمامىنىڭ ئاۋازىدەك بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. كەنجى شاھزادە كۆزىنى ئېچىپ قارىغۇدەك بولسا، ئۇ ئالدىغان قىز پەيدا بولماپتۇ. ئالۋاستى ئۇنىڭغا بىر ئۈزۈكنى بېرىپ تۇرۇپ:

— سەن نۇرغۇن خەۋپ - خەتەرگە قارىماي ئۇنىڭ ۋەسلىگە يېتىش يولىدا جاپا چەكسەڭ، ئاندىن ئۇنى قولغا كەلتۈرەلەيسەن. شۇ چاغدا سەن ئۇنىڭ قەدرىگە يېتىسەن، ئۇمۇ سېنى ياخشى كۆرىدۇ. بۇ ئۈزۈك ئۇنىڭ دادىسىنىڭ، سەن بۇنى دادىسىغا بەرسەڭ، ئۇ جەزمەن قىزىنى ساڭا قوشۇپ قويىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ دادىسى بۇ ئۈزۈكنى قىزىنىڭ ھاياتى ھېسابىغا ماڭا رەنىگە قويغان، — دەپتۇ.

كەنجى شاھزادە ئەلى ئۈزۈكنى قولىغا سېلىپ، ئالۋاستىغا چىن قەلبىدىن رەھمەت ئېيتىپتۇ. ئالۋاستى ئۇنى ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىپ يەرنى شۇنداق بىر تېپىپتىكەن، چاكارلار زەر يېپىنا كەشتىلەنگەن داستىخان، تونۇر كاۋىپى، سۇرلەنگەن توخۇ گۆشى، غاز گۆشى، تاماق، مېۋە - چېۋە ۋە تاتلىق يېمەكلىكلەرنى كەلتۈرۈپتۇ.

---

① ھىجاز - جەنۇبىي يەمەندىكى شەھەر.

كەنجى شاھزادە ئەلى نازۇنېمەتلەردىن ھوزۇرلىنىپ يەپتۇ. بۇ يەردە ئۈچ كېچە - كۈندۈز مېھمان بوپتۇ. كېيىن ئۇ ئۆزۈكنىلا سوۋغات سۈپىتىدە قوبۇل قىلىۋېلىپ، ھېچقانداق ئالتۇن - يامبۇ ۋە مال - مۈلۈك ئالماي، خەنجىرىنى ئېسىپ، ئېتىغا مىنىپ، ئالۋاستى بىلەن خوشلىشىپتۇ - دە، كۆزلىگەن يېرى ھىجازغا قاراپ يول ئاپتۇ.

كەنجى شاھزادە ئاتلىق چېپىپتۇ - چېپىپتۇ، شۇ چاپقان پېتى بىر دېڭىز بويىغا يېتىپ كەپتۇ ۋە كېمىنىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپتۇ. ئۇ، كىشىلەردىن ئۆزى ئىزدىمەكچى بولغان قىزنىڭ نەدىلىكىنى سورۇشتۇرۇپتۇ. كىشىلەر ئۇنىڭغا:

— ئۇ قىز ھىجاز دېگەن شەھەردە، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

بۇ گەپنى ئاڭلىغان شاھزادە كېمە خوجايىنىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆزىنى كېمىسىگە سېلىۋېلىشىنى سوراپتۇ. كېمە خوجايىنى قەددى-قامىتى كېلىشكەن، قاش - كۆزى جايىدا، چىرايلىق كىيىنگەن، يېنى توم بىر يىگىتنىڭ ئۆزىگە يالۋۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ: «دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا بارغاندا ئۇنىڭ مال - دۇنياسىنى ئېلىۋېلىپ، ئۆزىنى قۇل ئورنىدا سېتىۋەتمەيمەنمۇ» دەپ ئويلاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن شاھزادىنىڭ كېمىگە چىقىۋېلىشىغا ماقۇل كەپتۇ ھەم ئۇنىڭغا ئۇخلايدىغان يېرىنىمۇ كۆرسىتىپ بېرىپتۇ.

كېمىچىلەر يەلكەنلەرنى چىقىرىپ، لەڭگەرنى كۆتۈرۈپتۇ. كېمە كەڭ دېڭىزغا قاراپ يۈرۈپ كېتىپتۇ. كۈن ئولتۇراي دېگەندە، شەپەق نۇرى يەلكەننى قىپقىزىل تۇسكە كىرگۈزۈپتۇ. بۇ چاغدا كېمە خوجايىنى ئاستا بىر ئاز مىغدىۋاننى[1] ئەكىلىپ، توقسېرىق رەڭگە بىر پەس چىلاپ قويغاندىن كېيىن، ئاشپەزگە بېرىپتۇ ۋە گۈرۈچكە ئارىلاشتۇرۇپ تاماق ئېتىشنى بۇيرۇپتۇ.

---

① مىغدىۋانى - كۆپ يىللىق، سامان غوللۇق ئۆسۈملۈك. يىلتىزى بىلەن ئۇرۇقى دورا ئورنىدا ئىشلىتىلىدۇ.

تاماقتىن كېيىن كەنجى شاھزادىنىڭ بېشى قېيىپ كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپتۇ - دە، شۇ زامات يىقىلىپ چۈشۈپتۇ. كېمە خوجايىنى شاھزادىنى يۆلەپ كېمە ئامبىرىغا ئېلىپ كىرىپ، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇۋاپتۇ. پۇللىرى بىلەن ئۈزۈكنى ئېلىۋاپتۇ. ئاندىن ئۇنىڭغا يىرتىلىپ كەتكەن پاسكىنا كىيىمنى كىيگۈزۈپ، پۇت - قولىغا كويزا - كىشەن سېلىپ قويۇپتۇ. بىر ھازادىن كېيىن، كەنجى شاھزادە ئەلى ھوشىغا كېلىپ ئۆز ھالىغا ھەيران قاپتۇ. شۇندىلا ئۇ كېمە خوجايىنىنىڭ ئۆزىگە سۇيىقەست قىلغانلىقىنى بىلىپتۇ! ئۇ جېنىنىڭ بارىچە كۈچ ئىشلىتىپتۇ. پۇت - قولىنىڭ بېغىشلىرى تىتىلىپ قاناپ كېتىپتۇ. شۇنداق بولسىمۇ، زادى بوشىنالماپتۇ. كېمە خوجايىنى ئۇنىڭ بۇ ھالىنى كۆرۈپ كۈلۈپ كېتىپتۇ ۋە:

— ھا - ھا - ھا! سەن قاچالمايسەن! مەن سېنى ھەبەشىستانغا[1] ئېلىپ بېرىپ شۇ يەردە قۇل ئورنىدا سېتىۋېتىمەن! — دەپتۇ.

كېمە توختىماي مېڭىۋېرىپتۇ، شاھزادە ئەلى ئىنتايىن قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قاپتۇ. ئۈچىنچى كۈنى كېچىسى، دېڭىزدا تۇيۇقسىز قاتتىق بوران چىقىشقا باشلاپتۇ. بوران- چاپقۇن بىلەن تەڭ چاقماق چېقىپ، ھاۋا گۈلدۈرلەپ، دولقۇنلار پەلەككە كۆتۈرۈلۈپتۇ. شاھزادە كېمە سىلكىنگەندە دېڭىزغا چۈشۈپ كېتىپتۇ. ئۇنىڭ قولىدا كويزا، پۇتىدا ئىشكەل بولغاچقا پەقەت ئۈزۈش مۇمكىن بولماپتۇ. ئۇ چۆكە- چۆكە ئاخىرى دېڭىز ئاستىدىكى بىر خادا تاشقا كېلىپ توختاپتۇ. شۇ چاغدا خادا تاش ئۈستىدە ئۇسسۇل ئويناپ، ناخشا ئېيتىۋاتقان ساھىبجامال قىزلار ئۇنى كۆرۈپ قاپتۇ. قىزلار ئۇنىڭ كېلىشكەن چىرايلىق يىگىت ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ئاغزى - ئاغزىغا تەگمەي:

① ھەبەشىستان - ئافرىقىنىڭ شەرقىي شىمالىدا. ھازىر ئېفىئوپىيە دەپ ئاتىلىدۇ.

— مۇنداق چىرايلىق يىگىتنى ئەزەلدىن كۆرۈپ باقماپتىكەنمىز، بىز دەرھال ئۇنى خېنىمنىڭ يېنىغا ئېلىپ بارايلى! — دەپ ماختاپ كېتىپتۇ.

ئۇلار شۇنداق دېيىشىپ، شاھزادىنى چوڭ بىر غارنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كىرىپتۇ. ئاندىن ئۇنى سۇدىن چىقىپ تۇرغان بىر تاشنىڭ ئۈستىگەچىقىرىپ نەپەس ئالدۇرۇپتۇ. بىر پەستىن كېيىن، ئۇنىڭ قورسىقىدىكى سۇلار چىقىپ بوپتۇ، شاھزادە ئەلى نەپەس ئېلىپ زۇۋانغا كەپتۇ. ئۇ، ئۆزىنىڭ كۆزىنى قاماشتۇرىدىغان ئۇنچە-مەرۋايىتلار بىلەن تولغان، چىرايلىقتا تەڭدىشى يوق بىر ئۆڭكۈردە تۇرغانلىقىنى بىلىپتۇ، شۇ ئەسنادا، ئۇ نۇر چېچىپ تۇرغان بىر ئالتۇن تەختتە ساھىبجامال بىر قىزنىڭ ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپتۇ. بۇ قىزنىڭ چاچلىرى قۇندۇزدەك، كۆزلىرى تېنىق دېڭىزدەك، لەۋلىرى ياقۇتتەك، چىرايى قىزىلگۈلدەك، كۆكسى ئالمىدەك، بويى مەجنۇن تالدەك ئىكەن. بىراق بۇ قىزنىڭ پۇتى يوق بولۇپ، پەقەت بېلىقنىڭكىدەك قۇيرۇقىلا بار ئىكەن. شاھزادە ئۇنىڭغا ھەيران بولۇپ تۇرغاندا قىز ئۆز دېدەكلىرىگە شاراب ۋە مېۋە كەلتۈرۈشكە بۇيرۇپتۇ. قىز شاھزادىدىن ئېتىنىڭ نېمە دەپ سورىغاندا، ئەلى:

— ئېتىم ئەلى، مۇھەممەت پادىشاھنىڭ ئوغلى بولىمەن، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

— مەن ئەجدىھا قىز بولىمەن، — دەپتۇ قىز، — سەن مېنىڭ يىگىتىم بولغىن.

ئەجدىھا قىزنىڭ دېدەكلىرى بولقا ۋە ئامبۇر ئەكىلىپ، ئەلىنىڭ پۇت - قولىدىكى كويزا - كىشەننى چېقىپ تاشلاپتۇ. ئەجدىھا قىز ئۆز دېدەكلىرىگە ئۇنىڭ يارىسىغا ئاغرىق توختىتىدىغان دورا سۈركەپ قويۇشنى بۇيرۇپتۇ. ئەلى ئەجدىھا قىزغا سەپسېلىپ قارىغۇدەك بولسا، ئۇ ئادەمزاتلار ئىچىدىكى ئەڭ چىرايلىق ساھىبجاماللاردىنمۇ

گۈزەل ۋە لاتاپەتلىك ئىكەن. لېكىن ئەلى:

— مەن ھىجاز شەھىرىدىكى سۇلتان شاھنىڭ قىزىنى ئالماقچى ئىدىم. ئۇ ئالەمدىكى ئەڭ گۈزەل مەلىكە. ئەپسۇس، سەن مېنى بۇ چىرايلىق دېگىزغا بەنت قىلىپ قويدۇڭ، — دەپتۇ.

— مەن ئۇنى تونۇيمەن، — دەپتۇ ئەجدىھا قىز شاھزادىگە، — بەلكى ئۇنى ئوبدان بىلىمەن، گەرچە ئۇنىڭ چىرايلىقلىقى يەر يۈزىگە داڭ كەتكەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ قەلبىنى قايسى بىر يىگىت ھەقىقىي چۈشىنىپ بېقىپتۇ؟

— ئۇنىڭ قەلبى چىرايىدەك گۈزەل ئەمەسمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ كەنجى شاھزادە ئەلى.

— مۇبادا سەن ئىشەنمىسەڭ، — دەپتۇ ئەجدىھا قىز شاھزادىگە، — ئۆزۈڭ بېرىپ كۆرۈپ باققىن. بىراق سەن ئايالچە ياسىنىپ بېرىشىڭ لازىم. ئۇنداق قىلمىساڭ سەن ئۇنىڭ قەلبىنى چۈشىنەلمەيسەن.

ئەجدىھا قىز شۇ گەپلەرنى ئېيتىپتۇ ۋە بىر نەچچە دېدەكلىرىنى كېمە چۆكۈپ كەتكەن جايغا ئەۋەتىپ ھېلىقى ئۈزۈكنى تاپقۇزۇپ كېلىپ شاھزادىگە بېرىپتۇ، ئاندىن ئۇنىڭغا:

— بېشىڭنى كەينىگە ئۈچ قېتىم بۇرىساڭ كۆڭلۈڭدىكى ئادىمىڭنى تاپالايسەن، — دەپتۇ.

ئەلى ئەجدىھا قىزنىڭ دېگىنى بويىچە بېشىنى ئۈچ قېتىم بۇراپتىكەن، شۇ زامات قىزغا ئايلىنىپ قاپتۇ. ئۇ بۇنىڭدىن بەك ھەيران بوپتۇ، دېدەكلەر ئۇنى ئېلىپ دېڭىز يۈزىگە ئۈزۈپ چىقىپتۇ-دە، ئۇنى بىر دېلفىننىڭ ئۈستىگە ئولتۇرغۇزۇپ قويۇپ ئۇنىڭغا شۇنداق دەپتۇ:

— بۇ دېلفىن سېنىڭ ئېتىڭ بولىدۇ، سەن ئۇنىڭغا مىنىپ ھىجازغا بارالايسەن.

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com